

13
10-5-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A/

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-30.5/ Μαΐου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, ~~χωμόπολις~~)... *Ροχθιά*.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Κισάμον*.....
Νομοῦ *Χανίων*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Κων/νος*.
Ιωαν. Παπαδάμις... ἐπάγγελμα *Διμοσφροτ.*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ροχθιά- Βάθου Ν. Χανίων*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *ἔστιν ὁπότες γεννήσας καὶ*
μονίμῳ κατοικίας του.
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Γεωργίου Ν. Παπαδάμις*.....
.....
ἡλικία. *80 ἐτῶν*. γραμματικαὶ γνώσεις. *ἀπόφοιτος 4/τάξιόν διμ. σχολίου.*
..... τόπος καταγωγῆς *Ροχθιά*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Διὰ τῶν χωρίων χωρισταὶ περιοχαὶ βοσκήσεως*
περιοχαὶ ἐξαρτῶντο μέρει, ἐπὶ τὸν 3-4 ἐτῶν καὶ μὲν
ἐπὶ τὸν βοσκότον
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ;
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἀνήκον εἰς τοὺς ἀγροτικούς χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ο. πατὴρ καὶ καὶ ἡ μήτηρ ἄμφω ἐν ἐπιζωνίᾳ τῶν τέκνων*
ἐν διαίτησιν ἐν αὐτοῖς τὴν περιουσίαν τὴν ἐπιζωνίαν συντάττει
μέρος αὐτῶν, διὰ τὴν συντήρησιν τὴν τοῦ ὅτιον καὶ ὁνομαζομένην
«γεροντομοίρι».

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

*Οἱ κάτοικοι ἀσχοιοῦνται κυρίως ἐν τῇ γεωργίᾳ, ἐν παρα-
βολῇ δὲ καὶ κτηνοτροφίᾳ καὶ διαφόρῃ ζωῇ, αἷμας προβατὰ χοίρους.*

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δεν ὑπάρχει τοιαῦτα.

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-
κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ;

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

*Ἐν τῇ τῶν χωρίων ἡμερομίσθιοι λοιδοὶ καὶ ἀγρ. ἐργασί-
ᾳ καὶ ἐν μισθονομῇ χωρία.*

- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται... *Ναί*... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) γλῶσς (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

βα' αποροχαραφα δι' Ερπαιοντο. Μόνον κατά την
αρχήν των ενχέρσων εναιγέλο το κρυδοσχημα
(α' απονοπήτης δαρμο.) και η' λέγει των α' ενίγει εν
μοναδική γ' εναντιν.

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας ; ... *Kala' to' elos... 1925*

-ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; *Ἐκείνου. ἀπὸ τοῦ 1953. ὅταν γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας.*

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).
Είς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Ποῖος κατέσκευαζε τὸ ἄρθρον τοῦτο ἢ ἀπὸ τοῦ ἐνὶ στόματι ἢ προη-
γαίου αὐτοῦ; Τὸ ἀριστοκρατικὸν δι' ἡμᾶς ἀρραβὺν
διδερκοῦν ἄρθρον, ὡς καὶ ἴδιον ὄντων με' παροῦσιν, (παράδει-
γμα ἰχθυογράφημα). Κατασκευάσθαι εὐδὲ καὶ διδερκοσχημ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηρού άρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ονομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3. 6. 9.

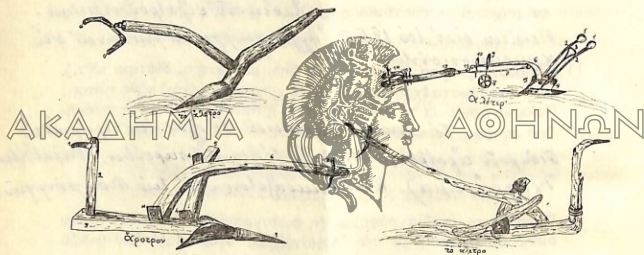
2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει;) *Δι' χρησιμοποίησης...*

3) Μηχανή θερίσμου *Δεν χρησιμοποιείται.*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *δὴ ἀραιοποιεῖται*
 5) Μηχανή ἀλωνισμού *ἔαραιοποιεῖται διὰ πρώτην φοράν τὸ ὄρος 1955*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. *κατεσκευάσθη ἀπὸ τοῦ ξυλοργᾶν. ἢ ἰδοῦν τεχνίτου. (ἀλέκτρα). ἐνίοτε ὄμην κατεσκευάσθη. καὶ ἰδοῦ. ἀπὸ. ἰδοῦν. ἀπὸ. γεωργῶν....*

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

- (Παρατίθεται σχεδιαγῆμα)
 1. 6. 11.
 2. 7. 12.
 3. 8. 13.
 4. 9. 14.
 5. 10. 15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἐχρησιμοποίητο ἐξ. λυγρῶν ὕνιων δι' ὅρων καὶ ἀροτρία-
σιν. ἦτο ἀκρίβη ὁ ὕπνος ὁ καλοτέρω εἰσινιζόμενος.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *ῥοχῆμα τῆς σπάθης ἦτο πεπλατυμένον (ὡς το παρ. σχῆμα)*

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

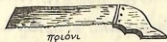

Ἡ σπάθη καλομενόμενα ἐκ ξύλου

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

1) σκεπάρνα 2) σκεπάρνι μικρό 3) χειροπριόνον (σάρακας)

4) ξυλοφαῖς 5) ἀρίδα καὶ 5) ξυλοσμίγα (σκαρπέλο)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεργάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ ἄλλα ζῶον, δηλ., ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Παραμένον ἐχρησιμοποιοῦντο δύο ἀγροῦχοι, ὁ ἑνὺς χερσικοποιεῖται εἰς ἡμίονος, ὁ ἄλλος ὄνος ἢ ἵππος.*
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Παραμένον δύο, ὁ ἑνὺς ὀνίδι, ὁ ἄλλος ἄνα.*.....

- 9) Διὰ τὸ ζεργάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Μὲ ἀγροῦχοι, ἢ τοὺς οὐραναιῖτας. Μὲ ἄλλα ζῶα (ἡμίονος, ἡμίονος), οὐκ εἶναι ἀναγκαῖος.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

*Δύο χρησιμοποιοῦνται ζεύλα, ἀλλὰ μὴ μάχθουρα (ὅρα ἰκνερέ-
 φημα ζυγῶν)*

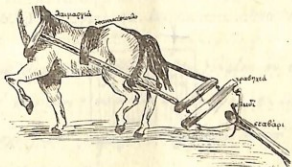
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

Λοῦρα (παραβλέπεται σχέδιον)

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζῶου ; *Ἀπὸ τῆς ἐισαγωγῆς τοῦ σιδηροῦ ἄροτρον, ἢτοι, ἀπὸ τοῦ 1953*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζεύξιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; 1) Τοποθετεῖται ἡ κολλοῦρα ἐπὶ τοῦ θαιμοῦ τοῦ ζῶου 2) Τοποθετεῖται οἱ κρύκτοι τῶν θουριῶν ἐπὶ τοῦ γαιέφου τῆς κολλοῦρας καὶ 3) Συνδέονται οἱ ἄροτρον δια' τοῦ καλωσίου τοῦ μὲ τοῦ μετὰ τὸν κρύκτον τοῦ τραβηκτοῦ.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἡ συνθήκη εἰς τὸν πόπον σας. *Ἀνέμαθ' ἐλ' ὄργμακα γίνονται οὐκ ἄνδρες, σινηδύλατα τοῦ ἰδίου κτήτος. ὅστις βοσδεῖται τοῦ κυν' ἀργύριον ἐντήριον τέλυνον τοῦ ἀνέμαθ' ἐλ' οὐκ ὀφθαλμῶν δὲ π' αὐτῶν.*

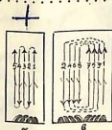
β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον, (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *Τοποθετεῖται ὁ γυγὼς ἐπὶ τῶν αὐχένις τῶν βοδιῶν, δύνανται ἐκ μαζγοπόχεινον καὶ ἐξ ἑλίου μαζγοῦν μάχοντες τὸν γυγμόν καὶ ἀπορροῶν, συνδέονται ἐκ σκαβάρη μετὰ τὸν γυγόν ὁ δὲ τῶν βοδιῶν.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
Απὸ τὴν ἐξ. ἐν' το' ἐρ. 12. σελ. 6

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία),
καὶ μὲ σχοινὶ ὁρμηνοὶ ἐν ταῖς κερταῖς ἐν γῶνι πρὸς τὸν
πρὶν δόσαν. Διὰ σχοινίον προσδεσμένον ἐν τῷ χαλινῷ
ἐν πρὸς τὸν πρὶν ἄλλον γῶν (οὔρον, ἐμῖονον ἵππον)

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργανο. Ὁργάνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) :

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά, καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίων, ντάμης, στασιῆς, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

Γίνονται υαλα' γκριδες, αι οποια ονομαζονται «σποριές».

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἡ σποριά); με αὐλαικίαν; *Ναὶ, με αὐ-*
θαμαίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτήν, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηται
ἄροτρον; *Πρὸ τοῦ ἀρξοτριάζου. Αὐτὸ θιπτομένον ἐκπεφάνε. ἱπι-
νηντῇ ἐδάφει μὲ τὴν σκαπτήν. Σήμερον οὕτω ἔχον ἐκκαταμεθε-
ναι σπειροῦνται μόνον ὅσα εἶναι δυνάμει νὰ ὀρῶσιν.*
- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει
παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ
ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.
*Ἐν καδύλῳ εἶναι τὸ ὀρθίον ὄργωμα. Κατὰ τὸ εὐαῖον
γίνεται καδύλῳ, κατὰ τὴν σπορὰν πρὸ ρηκόν.*

- 7) Ποιοί τρόποι ή είδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διανομὴ τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.
*Ἐννοεῖται ὡς εἶναι τὰ ὀρεῖα ὄρεμα. Κατὰ τὴν εἰσῆμα
 γίνεται καθέτως, κατὰ τὴν ὁριζὴν πὶό ρηκόν.*

Εν υδρίῳ ἔστι τὸ ὄρεον ὄργανον. Καὶ τὸ ὄργανον
γίνεται καθ' ἑαυτόν, καὶ τὸ ὄργανον πρὸ ῥηκόν.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

... εἰς ὅλα γενικῶς καὶ ὀργώματα

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

ἤτοι ἀπὸ τῆς σποράς ἐν ὅσῳ γίνεται ἡ ὀργάνωσις πρὸ τῆς σποράς, ὡς ἐν χωράφῳ κατὰ τὸν θερισμὸν συνήθως (ἐν μέσῳ κατὰ τὴν παραδροχίαν) καὶ γίνεται ἐν ὅσῳ αὐτὸ καλοῦργία ἢ ἐν ὅσῳ κατὰ τὸν θερισμὸν.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Τὰ ὑποχάρματα ὀργίζονται 2-4 φορές πρὶν φύτευσαν (ἢ σπορῶν) καὶ πάλιν πρὸ τοῦ φύτευματος ἢ καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν φύτευσιν πρὶν σπορῶν ἢ ὀργάνωσις τοῦ χωράφους, ὁμοίως.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νά ἀφεθῇ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-ομοίως. νάπαυσιν, διὰ νά σπαρθῇ κατόπιν αἰτάρη ἢ ἄλλο δημητριακόν....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Διὰ τὸν σίτον 2 καὶ δι' ἄλλα ἄλλα 1...

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

ὁποροδάμνητρο (δισάκι)

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

*Τὸ μαδαρισμα μὴ παρατείνῃ γίνεταί ἀνίστα
μὲ τὴν κέραν ἢ κμαχίον ξύλου*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

ὄχι

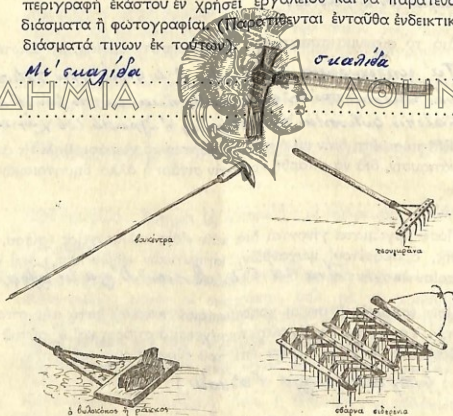
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

μὲ σκαλίδά

σκαλίδά

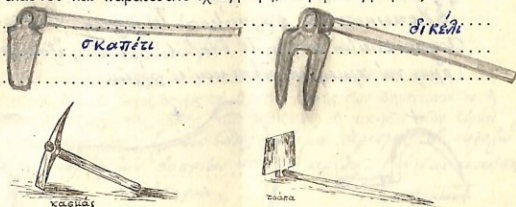
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπια κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
*Τοῦ βοῦδαν μὲν τῇ οἰκουμένᾳ, τοῦ (ἄμυνα καὶ σπανιό-
 λαια ἢ οὐζοῦ)*

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἶδους.
*Προσποιοῦνται καὶ ἴδια χωράφια δι' ἃς λαμβάνου-
 διμητριακῶν καὶ ὁσπρίων. Ἐξαιρέτως ἢ ἀμυγδαλιῶν.*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
Τὰ ἴδια μὲν καὶ διμητριακὰ, ἐναρξαστέρια...

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
 λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
 καὶ ἄλλως.
Τὰ μὲν ἀνέκαθεν φυτεύονται εἰς αὐλάκια.

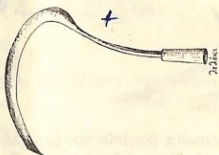
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Ἀρμυμοποιεῖτο θαρασίον το' ἄχειν εὐμερον
 ἀρμυμοποιεῖται κυρίῳ το' ὀδοντω' δρεπάνι, ἱσχυροῦ
 ὄντι, να' ἀρμυμοποιῖται καὶ το' ἄχειν.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφορῶν ειδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). με. ὀδοντω' δρεπάνι

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

θερίζονται με' τα' ἴδια δρεπάνια ποὺ θερίζονται
 αὐτὰ καὶ διμυλῶνται.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

ὁ σιδεργράφ

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἐγένετο παραμάλας. θερισμός. δι' ἐκρίω-
σεως κυρίως τῶν ὀσπρίων καὶ τῆς κριθῆς. γίνεται καὶ διὰ
μερὸν ἐν τοῖς ὄσπριοις.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.

Θερίζονται ἐν ὕψ. 10-15 εὐκαλοδυν

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

λεγονται ἀποτρίαντοι

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;

οἱ ἴδιοι ἀποδίδουν τὰ δράγματα (δραξμάλα).

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

*τὰ δράγματα (δραξμάλα) τοποθετοῦνται ἐν χεριές.
ἐπὶ πλάτ. πλάτ. μαζί (10-15) καὶ μὲ τὰς κεφαλὰς τῶν
σταχύων διαβαρυνόμενα.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

Λέγονται ἀγκαλιές

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ;

*Ἄνδρες καὶ γυναῖκες θερίζουν ὅμοι' ἀπὸ τῆς
οἰκουμένης τοῦ ἱδριμύλου.*

Ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος ἐπαγγελματίαι θερισταί.

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Αἱ γυναῖκες (οἱ ἄνδρες) ἐξ ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὴν χεῖρα
τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ τοῦ σώματος διὰ καὶ παραγνώσκον
τὸ δέμα τὴν αἰσθάνουσαν.*

*Τὴν νύκτα διὰ τὴν ἀπολαύσιν τῆς μεσῆς, ὅταν εἴχοντο
κοιτῶν.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

*Ὁν θερισμόν ἤρχιζον πάντες Δεκέραν ἢ Ἰανουάριον
ἀπογευμένον ἀποσπένοντες τὴν ἐπίσημα τοῦ Σαββάτου.*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐτραγουδοῦσαν συχνά. Ὅχι ὅμως σχετικὰ τραγούδια.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον

*Εἰς μίαν οἰκίαν τοῦ ἀγροῦ ἀφήνουν τὸ ὑπόλοιπον
κομμάτι ἀθέριστον ἢ σχῆμα βουρῶν*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Τὸ δεμάτιασμα γίνεται 1-2 ἡμέρες μετὰ τοῦ θερισμοῦ.*

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Τὸ φύτεμα τῆς Μάρκοι μαρουαρινῆς παλάλαι γίνεται καλὰ τὸ μῖνα Ἀπριλίου τῆς δὲ χειμωνικῆς καλὰ τὸ μῖνα Αὐγούστου.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

Οἱ παλαιοὶ ἐξάγονται ἀπὸ τὸ χωράφι μὲ τὸ βυαπέτι ἢ μὲ τὸ δισκί (ἐκνογραφεῖται τὴν ἐργασίαν ἐπὶ τὴν σελίδα II καὶ παρόντος).

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Κὶ μαζογεῖτο τὸν αὐτὸν εὐδὲ

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετὰ τὸ θόσιμο. καὶ δεματικῶν. μεταφέροντο εἰς αὐτὸ
περί τὸ ἀλώνιον χωρὸν.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνοστάσι, θεμνονιά, θεμνονιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

καλεῖται θεμνονιάστρα. ἐν δὲ ταύτῃ καθωρισμένος
τρόπος τοποθετήσεως.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

ἀνέκαθεν ἐγένετο ἀλώνισμός ἐν αὐτῷ.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

ἐν αὐτῇ κατεσκευάζετο ἔξω δὲ τοῦ χωρίου. Ἡ οἰκία
τοῦ ἀλώνιον. ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἔχον ἐμποδία πρὸς βορρᾶν
διὰ τὰ μὴ παρεμποδίζεσθαι τὸ φυσικὸν τοῦ ἀνέμου
αὐριώτατα ἐγένετο μετὰ βορρᾶν ἀνέμου.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρησις του, δηλ. με ποίαν σείραν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Τὸ ἀλώνισμα ἀνίστη ἀρχίζει ἀρχὰς τοῦ χρόνου καὶ ἐκλείνει ἐν ἡμερᾷ.*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Τὸ ἀλώνι ἔχει με χωματὸν δάπεδον καὶ γύρω.

ἐν αὐτῷ περιέχεται ὅσον ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ πλάτους αὐτοῦ ἐκείνου ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων)

*Πρὸ τοῦ ἀλωνισμού, ἡμερᾷ καθαρισμοῦ ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ
χώρα. Κατόπιν παρὶσπένεται ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ, ἐν χώματι
καὶ νάσις βουτσῆς (μείκρον ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ), με μὲν ὅσον
ἡμερᾷ ἐπαλείψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος.*

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμού γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὅτε ὠρισμένην ἡμέραν, ὅτε ὠρισμένην ὥραν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Εἰς μὴν. Περιφέρμαν. τοῦ ἀγωνίου. τοποθετοῦν. ἐν
μαλίσ. ὄρδια, ἀπὸ λα' ὁπτιῶ. καὶ δὲ τοῦτον θύον.
μαί. εὐμορποῦν. ἐξ. το' ἀπ' ἐδὸν τοῦ ἀγωνίου.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

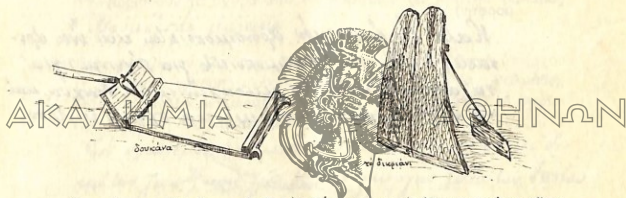
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνα-
ρίου ξύλινος στῆλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κλπ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ὁ ἀγωνισμὸς. Παραγόμεν. ἐν μὲν. διὰ τῶν 3-5
ἀγχιόστων, ὅντι. καὶ. διὰ τῶν καλοῦνται ἐν αὐτῶν.
ὅρδι. ἀχυροποίησιν. μὴν. εὐμορποῦν.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῆλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα). Αν ελθου-
μοποιετο εγινετο. Τα' εγω εδινον μελας' αυ' αυ' αυ'
καινι. η εγινε εγινετο. Δια' αυτο και το εινε
αυτο του. αδιαφορο. εγινε, εγινε, εγινε,

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζφῶν, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλώνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
στικὸν μηχανημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγυσομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

ἐχθροὺς ἐχρησιμοποίητο καὶ ἀγνοήσας μέσον ὅραμα-
 ζόμενος ἡ ψυχοῦρος. Τούτων ἕνεκα διὰ λόγια ἐφευρίσκει
 διὰ χάριτος προεβλεπόμενος ἐν τοῖς ποσὶ. Οὗτος ἐφευρίσκει
 ἐπὶ 3. μυριάδων. Ἐφευρίσκει, οἱ ὁποῖοι εἴχον γινώσκοντες
 παρὰ. Ἐχρησιμοποίητο μάστιγος διὰ τὸ ἀγνοεῖν τὴν διευκρίτισιν.
 Ταῖς ὁποῖα ἀγνοοῦν ἐν τῇ.

8) Ὅτι ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ ἄλωνισμός ἤρκεσε ὁ ἄλωνισμός μοιρασιό (ὥρα 8 π.μ.)
καὶ ἐλθόντα ἐπὶ ξέσταται, (ὥρα 4 π.μ.)

12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Κατὰ τὸν ἄλωνισμό ἀραιοποιεῖται καὶ ἵνα ἀραιοποιεῖται (ὅτι ὅλα τὰ ἄλωνα ποιοῦνται γιὰ τὸ δάκρυ) καὶ καὶ ἀναιμακύνεται καὶ μετὰ τὸν ἄλωνα ποιοῦνται καὶ ὀδοντῶνται ἀπὸ τὴν περιφέρειαν πρὸς τὸ κέντρον.

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

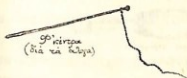
Μαγεία

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχού φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

Ὁχι. Ὁ ἄλωνισμός ποιοῦνται μόνον ἐν τῇ ἐκείνῃ, ἀπὸ τῆς ἐκείνης ἐκείνης ἐκείνης.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Ὀνομάζοντο δοῦλα. Ἐλωνίζοντο ἡμερησίως 8-10 δοῦλα.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Ὀνομάζοντο μάλαμα

- 17) Ποῖοι ἄλωνίζουσιν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἄλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἄλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ αἰαγά καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν

*Ὡς ἀγωνισμόν ἔμαρναν οἱ ἴδιοι οἱ ἰδιοκτελεῖται με' ἐλ-
κὰ ἢ τῶν ζῶα ἢ καὶ τῶν ἐτέρων χειρῶν μετὰ τῶν δοῦλῶν
ἀντιπράξοντο*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρ-
χον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ
τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν
κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ὅχι

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο·
πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλὸς

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ σποροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τῷ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

*Καὶ αὐτὰ τοὶ ἀγωνισμοὶ κατὰ ἐλαφροδυνάμει διαίτερα
λοιπὰ ἀόρματα κυρίως εἰς γαῖμας δίδονται, οὐκ οὐκ ἔχοντα.*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρωμηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός, κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Κατὰ τὸ ἐτος 1955 ἐγένετο χρῆσις ἀγωνιστικῆς μηχανῆς διὰ τὸν τόπον σας. Ἡ προμηθεὺς ἐγένετο ὁ κ. Γεωργίου Ζήνων.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

*Τὰ ἀγωνισμένα βλάκια γίνονται μάλαμα. Τὸ μάλαμα σωρεύεται μετὰ τὸ δριάνι πρὸς τὸ σωρεῖν μέρος τοῦ ἀγωνιστοῦ.
Ὁ σχηματίζομενος σωρὸς λέγεται « θρινάκι » καὶ « θρινι ». Τὸ θρινι ἔχει σχῆμα ἐπίμηκες.*

Ὁ σχηματίζομενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίστη τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

οχι

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Με' το' θρινάκι (α' το' φαρμακίω σκελετογράφου)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἄμοιβῇ ;

Ὁ Ἰδομενεύς. Ἐνδεδοτὸς ἄνθρωπος.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*Ὀνομάζονται βοσκίρια ἢ σκύβαλα. Ἀρρυνίζονται ἐν
νῖον δια' αὐτῶν.*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

Ἡ ζύξις γίνεται ὁμοίῳ ὅτῳ καὶ ἐν τῷ ἀλάνισμα.
Ἡ ἐργασία αὐτὴ γίνεται ξεβαβοῦλισμα. Ξεβαβοῦλισμα
χονελοῦ μόνον καὶ τὸ οὐλάρι.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Με' ἐμμερὴ ὁμοίῳ ἀπὸ ἀρμαθωλοῦ δάμνον
(ἀστὶλίδας) καὶ αὐτὸν ὕψους τοῦ λιχνίσματος

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

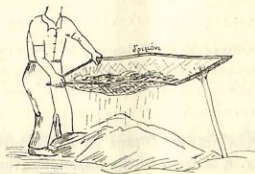
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλιό δερμάτινο

κοσκίνο ἢ ἀρυλῆσις

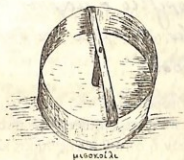

δριμόνι

νων με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εἰς ὁκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὑπερῶντο φόρος 10% Ἡρῶνερων 3% πλεον εἰς 6%. Ὁ μελρυκὴ κέρχελος εἰς τὸ ἀγόνι με' τὸ μανθάρ. καὶ ἔδωξε τὸν μαρτὸ. Ἐν' χρυσομωσι τὸ μέτρο χωρητικότης

μίσκοιλε

κούτελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

*Ἐν' εὐρησιμοποιοῦντο μέτρα χωρητικότητος διευκρινισ-
μῶν*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς)

Ὁ καρπὸς ἀποθηκεύετο ἐν τῇ ἀποθήκῃ (μαρτῇ) ἐντὸς παλαιῶν πιθαρῶν.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *ὅσο' ἄχυρον μελερέειο μὲ με-
γαλὴ καίπες εἰς τοὺς ἀχυρῶνας, ὅσοις ἐρίδεται
εἰς τοὺς πυλῶν τοῦ βλαύου ἢ τοῦ πονδίου ὁ αἰλὼν*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*Μετὰ τὸ δούκισμα ἐχωρίετο ὁ καρπὸς τοῦ
ἐρίδεται πρὸς τὴν βαρεῖνν πλερᾶν τοῦ θυροῦ
καὶ ἐφ' ἡσέειο δια' σπόρου*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκοροστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ἔχει

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Καίειται ὁ τοῦ δαυὶς τὴν νύκτα τοῦ Μ. Σαββάτου
κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

*Ὑπὸ νύκτα τοῦ Μ. Σαββάτου κατὰ τὴν μεσοκοιτῶν
τῆς ἀναστάσεως ἰδοὺς ποῦ εἰς ξάκον θυμίνον
ἐπὶ ὥραν αἶμα δαὶ καὶ μαστόν, ὅσοις παρ-
τα τοὺς τοῦ δαυὶς. Κατὰ τὴν ἐπιτοφίαν ἀποτὴν ἀνά-
στασιν ἀνατίθεται ³⁰ τὴν αἰγὴν τοῦ θυμίνου φω-*

για' με' ἀγμάδια (ἀχινόδια). Ἡ φωτιά αὐτὴ ὀνομά-
ζεται ὀφάνος. -

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὕτη; (π.χ. φανός, ἄφανός κλπ.).....

ὀφάνος

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ...

Ἡ φωτιά ἀνάπτει εἰς ἀπόμικρον· εἰς ἀπόμικ-
ρον μόνον.

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος;

Τὰ ἡραδία καὶ τὰ ἀγμάδια εἰς αὐτὴν κατασκευάζου-
σι τοῖς ἰσθμοῖς συλλέγουσι τοὺς βασιλεῖς τοὺς ὀφάνους ἢ καὶ
ὄφινον μαχαίρα.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ὁ δὲ μαχαίρα παρασκευάζουσι καὶ
παιδιὰ τοὺς χωροὺς εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ κέντρου ἡρα-
δία. Τὰ μικρότερα κατασκευάζουσι εἰς τοὺς ἰσθμοὺς εἰς τὰ
κατασκευάζουσι τοὺς ἰσθμοὺς καὶ τὰ μαχαί-
ρα κατασκευάζουσι τοὺς ἰσθμοὺς καὶ τοὺς ἰσθμοὺς.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς καθὲν τόπον διὰ καθὲν πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

Ὁ δὲ ἀνάπτοντες ἀρχαί πυραί.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

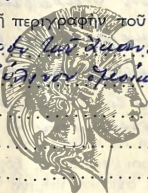
- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

[illegible]

- 5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφήν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

παρ' ἐν τοῖς ἀρχαῖς καὶ ἀνασταν' ἐν τοῖς νεώτεροις
 ἔχει ἀνδρ' ὁ ἔχων καὶ γυναικα τοῦ ἑαυτοῦ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
Δ' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΧΑΝΙΩΝ

Αριθ. Πρωτ. 647

Έν Χανίοις τῇ 7 - 4 - 1970 19

Π ρ ό ς

Τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν - Κέντρον Ἑρεύνης
Ἑλληνικῆς Λαογραφίας.

Ἀναγνωστοπούλου Ι4 Ἀθῆναι Ι36

Ἐν συνεχείᾳ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 444/Ι-4-1970 ἐγγράφου
μας, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν συνημμένως, τὸ
ὑπ' ἀριθμ. 36/ΙΟ/31-5-1970 ἐγγράφον τοῦ Δημοτικοῦ Σχο-
λείου Ρογδιᾶς τῆς Περιφέρειας μας μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ
συνημμένων, διὰ τὴν καὶ ὑμᾶς -

πιθεωρητῆς Δ' Χανίων

Γεώργιος Μητρόπουλος

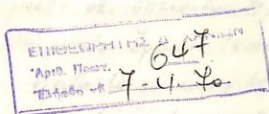
ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1/ΘΕΣΙΟΝ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΡΟΔΙΑΣ

Ἐν Ροδῷ τῇ 31ῃ Μαρτίου 1970

Ἀριθμ. Πρωτ. 36

" Διεκπ. 10

Πρὸς

Τὸ Κέντρον Ἑρεδνης Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Ἀ θ ῆ ν α ς

Ἰδιὰ τοῦ κ. Ἐπιθ/τοῦ Δημोट. Ἐκπαιδεύσεως
Δ: Ἐκπαίδευτικῆς Περιφερείας Χανίων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Ἀσπράδων τὴν ἐμὴν νᾶ κατασκευάσας

- 1 Ἐν τῷ πον. ἐρωτηματολόγιον διὰ γεωργικὰ ἔργα εἰς κ.τ.λ. συμπληρωμένον διὰ τῶν ἀντιστοιχῶν ἀπαντήσεων καὶ
- 2 Χειρὸ γραφον περιγραφῇ τῶν ἐργασιῶν τοῦ γεωργοῦ ἀπὸ τῆς προετοιμασίας τῆς σπορᾶς μέχρι τῆς ἀποθηκείσεως τῆς νέας εἰσοδῶς, μετὰ ἰχνογραφημάτων τῶν χρησιμοποιοῦμενων ἐργαλείων ἄλλοτε καὶ νῦν.

Μετά τιμῆς

Ο Δ/τῆς τοῦ Σχολείου

Παπαδάκης
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

1 ΣΠΟΡΑ

Προσμενόντες υπέρ σωραγ δέλου, λο χωράγι, έχι
δρυσόγ- προσηγομύνω. Για λύν σποράν όμν, βρή-
μυλ- δέ σπείραι (άρσιν είδω, διμυλραινόν-
δύ γίνται άρχημα (βίαιωμα) λο χωραγόν.

Καλα' λο σίμικα λο χωραγόν διμυλραινόν
ανίδας, λο άρσιν 1-2 έλλα - σίμικα ή λύν
λο γωργόν- και μεμύδων λο ρίγος λο άρχιν
χόρτω.

Ό σωρος έτοιμάται απόβραδς. Εβρέχελοθρα-
ρως ωχρύνειον (ο σπόρος λο σιλαριός) με ξοθί
πρεσ έτοιμάται. Καλα' λο πρώτας πρωίγ
ώρας ο γωργός μελαβαίνω λο λο σιλαριόν και
αχεροσταχνίτζα, τα ζωα του βόδια, όνου, ήμιόνου
δυσωγ' λο δίδω βρομίν, άλλου, βρήμν, ρόβι, σανόν.

Όταν πια συμμενόν, ο γωργός αχού γαγγ καλ
πρόχειρον φορτύνω λο ζωα του, (όνου, ήμιόνου) λο
σαινί με λο σπόρον από λύν μιν πλωρύν και
από λύν άρχιν φορτύνεται ζωάσμα, έτοιμα φορτω-
νται λο άρσιν και ο γωργός. εαν δύν είναι υέμν ή

- 2 μαχούρα
- 3 μαχούροχσινόν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

φάρμακον δι' ἐργασίαν αὐτῶν καὶ σωρῶς ὁ γυμνασ-
τὴν ἔλεον ἄλλοις καὶ οὐκ ἐννοεῖται, τοῦ μεταφέρει αὐ-
τὰ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν. ἔλασ θοοὶ καὶ ἡ ἀσπίς
τοῦ χωραίου δι' εἶναι τοῦ μεγάλου.

Παραλαμβάνει χροὶς ὁ γυμναστής τοῦ ποροσά-
μοχο, καὶ καὶ μίαν, διαχίμα, μετὰ τὴν οὐσίαν
βουδυνίαν πρόσωπον, διδοίμεν, τοῦ χωραίου καὶ
σπάπτι ὅπου δι' πᾶν, τοῦ ὄντι.

Ὅταν γὰρ δι' τοῦ χωραίου τοῦ πρόσωπου τὰ σπαρ-
τάκια ἀρχὴν εἰς μίαν αἴματι τοῦ χωραίου ἐργασί-
α καὶ ὅμοια καὶ σωρῶς καὶ ἑμίσου ζυγνύει
τὰ ζῶα ἢ τοῦ ζῶο τοῦ ὄντι.

Εἰς ἀρχὴν αἰνοῖται ἀνταμὶς παραχρη-
ματὰ μῆκος τοῦ χωραίου ἐξ ἀπόστασιν 3-4 μέτρων
ἢ μίαν ἀπὸ τῶν ἄλλων καὶ δι' αὐτῶν χωρίζεται
τοῦ χωραίου ἐξ ἑρμείας τοῦ λεγόμενου, σπορῆς.

Καλὸν βαῖναι σπορὴν ἀπὸ τοῦ βαμνί τοῦ πορο-
σάμοχο καὶ ἀρχίμεν τὰ τοῦ ὄντι. Βουτὰ
τοῦ χέρι τοῦ τοῦ ποροσάμοχο, γερμῆς καὶ θοοὶ
τοῦ ὄντι, καλὸν μετὰ παρὰ ὁ γυμναστής τοῦ ὄντι.

χίλια. Άναψε τό χερί του 4-5 φορές, γύρω δ' αὐτό-
ρος αὐτό τό ἐνθάματα τῷ βασιλεῖ καί θεωρεῖ-
ται σκυμμένη τῇ εἰς τό χωράφι.

Ἐν τῷ μεταξί ἄλλο πρόσωπον-βουδνικόν-ρίχνει
τό πῖνασμα στό σπαρμένο χωράφι. Ἐνδεῶς τό πῖ-
νασμα δ' βουδός τό βάψα εἰς κονά, ἀπό τόν ὅστιον
γυμίζει τῷ φύλλαν τόν καί τό θεωρεῖται τό χωράφι.

Ἀφοῦ σπαρδόν καί ἡσπασδόν 3-4 «βόρες», ὁ γε-
ργός ἀρχίζει τό ὄργωμα. Μετ' αὐτό παιδωνικόν
καί πῶς ἐκβληκόν γυνή τόν δόνην καί ἀποβληκόν
γυνή καί ὅσῳα μηχανήματα, «βουδραφιδόν», «βουδρα»
τό ἀπλόν τό ὅστιον ἀνοίγει πρὸς αὐθαιεῖς διά τῶ
σπαστῶν δ' ὁπός. Ὁ βουδός ἀεγρονδῶ μετ' αὐτοῦ, «μα-
γιδαν» ἴχνος αὐτοῦ εἰς τὸ ἐρωτηματοχρῶν) καί μετ' αὐτοῦ
σπαστῶν τῶν ὑπαρχόντων, «βουδρα» καί θεωρεῖται τό χωράφι,
ὅπου δὲν εἶχε «βουδρα» καὶ μετ' αὐτοῦ. Ἐπὶ τῇ
σπαστῇ τῇ αὐτοῦ τῷ χωράφει πῶς δὲ ὄργωνται,
«Ὅταν θημεῖται τὰ ἔσθλη καὶ ἡ ἴσχυραία, «σπαστῇ»,
«παρὰ σπαστῇ» τῇ αὐτοῦ καί «ἐξομῶνται» τῇ «σπαστῇ».
«Ἡ ἐργασία διακονοῦται τό μετ' αὐτοῦ, «ὅταν ἐπὶ τῷ χωράφει».

Ἡ σπόρος ἢ κύνον τοῦ γεωργοῦ μεταφέρει τοῖς φα-
γυλοῖς ἀπὸ τοῦ ὅπου εἰς ἄλλο χωράφι. Ἡ ἔργασία διακρίνε-
ται καὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὴν σποράν καὶ εἰς τὴν
μὲν αὖτε τοῦ χωραφίου καὶ γεωργίαν. Ἡ δια-
κρίσις δὲ εἶναι μεγάλη εἰς μὲν ἕκαστον. Μετὰ
τοῦ γεωργίου ἡ ἔργασία συνεχίζεται μέχρι τὴν εὐνὴν
τοῦ κτηνίου. Καλοῦνται ἡ ἔργασία διακρίσεις διὰ τὴν
ἐπομένην καὶ τὰ ἐργαζόμενα εἰς τὴν σποράν ὅπως
ἐπιδείξωμεν εἰς τὴν εὐνὴν τὰς μεταφέρουσας καὶ τὰς
ἀκτῶν τῶν σπορῶν. Εἰς τὸ χωράφι ἀπομένον μί-
νον τὰ ἔργασις ἀφορροῦν ζυγῶ, συζυγία. (πρώτη σπορά)

Ἡ σπορά ἀρχίζει ἀρχὴν τὸν ὀκτώβριον μῆνα καὶ
διαρκεῖ μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου ἢ καὶ τοῦ μηνὸς Φεβρουά-
ριου (ὅλην σπορά).

ΒΟΤΑΝΙΣΜΑ : Ὅταν εὐδυνώσῃ ὁ σπόρος καὶ με-
γαλύνῃ καὶ τὸ φῶς τοῦ ἀπαιτοῦ, αὐτὸ ἔργα-
σασθαι ἀρχίζει χόρτα (βλάστησις) γίνεται ὁλοκλήρως.
Ἐὰν δὲ γινώσκοντες μὲν ὅτι καὶ ἄλλα τῆς οἰκογενείας.
Ξερρίζοντες τὰ βλάστησις καὶ τὰ παρασιτικὰ γίνονται
φύλα, διὰ τὰς δυναμίδας τοῦ ἀπαιτοῦ.

2 АЕРІЗМОЗ

Κατα' τοι μνησ' ὅτιον λα' σπαρτα' (ὀρυμνίσματα)
 ἔνας μετὰ καὶ ξαράμια ἔσθια πρὸς ὄρεσιν.

Архивъ и охотныя Проложенія къ царю.

Ακρίβειαν τα Γραμμάτια ερευνάει η ἀγορεύων καὶ νοῦν.

Τα αξιοποιημένα φρεγάτα είναι κυρίως δύο

«Душе», маі спати і верою крикнути «боді!»

Αποβραδὶς ἐλπομένηται τὸ συναρκοῦναι μετ' αὐτοῦ

γινεα. Με' το' χάραγμα τῆς ἡμετέρας γινεας ἡ εὐ-

[illegible]

με' αὐτὸ σῶμα καὶ τὰ μέλη αὐτῶν τοῦ ἡμαί

Δεδύρσαι ἐπὶ ὑπερομοῖσιν μεβαίνον ἐξ ἑσ

Προς δεικνύν ἄρτον, σὺντες μετ' ἐόντων καὶ

la' uatomiñis twa pólala-uñgan @ p'is bosun.

Αρχίζει ο δασμολογικός και κάθε δασμολογική ή δασμολογική

ανάγκη να γίνει μια πορεία κατά

Οπότε, λοιπόν, η συνθήκη ισχύει αν και μόνο αν

το' ἑξῆς ἀπὸ τῶν ἀποστόλων: ὁ ἀποστόλος Παύλος λέγει

α και να μιν ἀφαισθήσομαι καὶ πρὸς τὴν
ἀρετὴν ἄγω· ὡς δὲ εἰκότως καὶ ποιεῖται τοῦτο.

Εξ' ουρανῶν ἡ ἀποστολή σου, ἡ πρὸς ἐσχάτης κοίτης σου
διδομένη - καὶ ἡ ἐξ' οὐρανῶν ἡ ἀποστολή σου.

g) Stollwägen - od Stollwag η masyw.

Οἱ δερβίλαι φέρον ὅλν μαχαμὴ ψάδνο ματσο
 ἢ ἀντοῖλα, αἱ δὲ δερβίλραι φέρον ἀντομολόχωμα
 ἢ γρουά μανδύρια. Περραὶ δερβίλραι - νίας μαρλῆ
 δια' να' κοροβαλένδον καὶ τοῦ χεῖρας λιν ἀπὸ τοῦ ἡ-
 ριον καὶ τοῦ νυμποῦ ποὺ προμαρτὸν λα' δαίχνα φο-
 ροῦ καὶ λα' χέρια λιν πωλῆς νάβλες γουανιῆς ἢ
 εἶδη χειρουλῖν.

Τὰ δαμυλριδαιὶ δερβίοντα εἰς ὕψος τοῦ εὐαλοῦ
ἀπὸ τοῦ ἑδείου. Ἡ ρίζα μετὰ τὴν καλὴν ψεύει ἐν ῥά-
πῃ, ποὺ ἀπομένει στὸ χωράφι γέρματα ἀποκίτταται.
Ὁ κάρδ δερβὴν ἀραδιάζει καλὴ καὶ ῥομάρια,
διν. λὶς χεριές, μετὰ τὰ βλάχα βουρτωτά καὶ ἑλ. σχ-
ματίζονται οἱ ἀγμάρις.

Τό μοχάτσιό (ώρα 8-8.30') διακρίνεται ὁ δερσιγιάς
δια' τό πρόγραμμα. Οἱ δερσιγιάς μάθονται δύο τοῦ ἴσου
δάμνου, ἄν ἰσχύρῃ κοινά ὅς χωράει καί ^{προ-}φύμα-
ζον. Τό πρόγραμμα συνίσταται ἀπολεχέλαι ἀπό ὅρι-
σμένα ἀντα; ἀγγούρι, ἔρις.

Μετα' τὸ πρῶτον συνεχίζεται ὁ δεισιμότης μέχρι
τῆς 11 π. μ. ὅπου διακόπτεται καὶ πάλιν καὶ οἱ δε-

ρίθκι μελαβαίνουν εἰς τὰ σπύλια τὴν δια' τὰ γεωμε-
 τριῶν καὶ τὰ ἀναπαυδῶν. Τοῦ ξυλαχοῦ (4 μμ.)
 ὅπου ἔχει περᾶν πρὸς τὸ δυνάτος καὶ οὐκ, οἱ δερῖοι
 μελαβαίνουν καὶ πάλιν εἰς τὸ χῶρον καὶ συνεχί-
 ζεται ὁ δερῖος μέχρι τὸ δούροντο, διακρίνεται
 δὲ αἰχρὰ τὸ ἐπὶ τὸ δια' τὰ συνεχισθῆναι ἐπὶ τὸν
 εἰς τὸ ἕξ τοῦ χῶρου αἰχρὰ τὸ καὶ μερὶς με-
 καὶ αἰχρὰ εἰς σχῆμα σταυροῦ.

Τὰ ἐτάχεια ὅπου εἶναι ἀπὸ τὴν ἐτάχεια εἰς
 ἀπὸ τὴν ἀπὸ τὴν 1-2 μερὶς γὰρ τὰ ξυλαχοῦ κα-
 ρίτερα. Ἐν τῷ μελαζὶ ὁ μερὶς ἐπὶ τὸν καὶ ἐπὶ τὸν
 δια' τὰ δίδον τὰ βλάνα εἰς δερῖοις. Πρὸς τοῦτο
 ἀρπυμοισοῦ ξυλαχοῦ τὰ βλάνα εἰς τὸν ἢ ἐπὶ τὸν
 αἰτὸ τὰ πρὸς μερὶς. Τὰ βλάνα πρὸς τὸν μερὶς εἰς τὸν
 μερὶς με' τὸν ἢ εἰς τὸν πρὸς τὸν καὶ μερὶς μερὶς ἐπὶ
 μερὶς τὸν τὸν καὶ μερὶς τὰ δὲ καὶ
 τὰ εἰς τὸν μερὶς με' μερὶς δια' τὰ εἰς τὸν τὸν
 τὸν μερὶς. Ἀρπυμοισοῦ αἰτὸν τὸν
 χαρῶν, ἀπὸ τὸν ἢ πρὸς τὸν (εἰς τὸν)
 τὸν τὸν αἰτὸν τὸν δια' τὰ τὸν τὸν

ἀνὰ δύο ἀπὸ τὰς κορυφῶν. Τὰ διπλάτη γινώσκοντες
αὐτὰ τοὺς χρονομετρούμεν διὰ τὸ διπλάσιας
τῶν πλαγίων γέγονεν διπλάτη ἢ ποῦροι.

Τὸ δέξιον τῶν διπλάτων γινώσκοντες εἰς χίαν ἡμέραν
εἰς τὸ ἑκάστου μετὰ τῶν ὁρίων τοῦ ἡγίου, ὥστε
τοῦτο τῶν διαρκούντων ὁρίων κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτῶν,
τὰ πλατύνει ἔχον κατὰ τὰς ἐλαττωμένους καὶ τὰς
ἐκτείνοντας. Ὁ περὶ τοῦ μετὰ τοῦτον ἀπὸ
τῶν κατὰ τὸν ποῦρον καὶ μετὰ τοῦτον ἀπὸ
τῶν κατὰ τὸν ποῦρον διπλάτων. Μετὰ τὴν
τὰ δύο διπλάτων τοῦ ποῦρου, ἀπὸ τῶν μετὰ
τὰς πλαγίων, ἑκατὶ ὁρίων ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν ποῦρον
ἐκτείνοντας τὸ διπλάτη καὶ ἀπὸ τῶν ἐκτείνοντας, τὸ
δένει. Τὰ διπλάτη συνηρπάζονται τὸ χωρὶς
γορτιά-γορτιά. Μετὰ γορπίζονται τὸν ὅτι ἡ ἡμέρα
ἐλα-ἐλα ἢ τίσσερα-τίσσερα ἀναγόμεναι τοῦ μεγέθους
καὶ τοῦ μέτρου. Τρία, γορπίζονται, 2 ὁρίων καὶ τῶν
καὶ ἐνὰ διπλάτων. Τίσσερα, γορπίζονται, 3 ὁρίων
ἢ τῶν καὶ ἐνὰ διπλάτων. Τῶν.

Τὰ διπλάτη μετὰ τῶν κατὰ τὸν ποῦρον ἔχοντες τὸν ἡμέραν,

και θωπεύονται διὰ «δερμινιαστρά», «Η σχημα-
τιζόμενη σίβα υπό τῆς δερματικῆς χρίσεως «δερμινιά».

3 ΑΠΟΝΕΥΣΜΟΣ

Ἀπὸ τῆς μετὰ τὸ ποταζήματα ἐτοιμάζεται τὸ ἄλγιν.
Ὁ γυμνὸς ἐπίκεινται χωρὶς ἀρχιλιθὸν (πομπινόχωμα)
τὸ πομπινίτη καὶ τὸ μεταφέρει εἰς τὸ ἄλγιν. Ρίχνει ἀπο-
μυῖσιν ἵσων ποσόελλα, θουτσιαῖς, διακαθ' ὡπὴς πομπὸν
βοδίου. Μετὰ ρίχνει ἀπὸ τὸ γέρον, ἀνακατείνε κατὰ
τὴν πομπὸν με' τὸ χωρὶς ὡπὴς ναί χίτη ἕνας ἀπαι-
στὸς ἀπὸ καὶ μετὰ τὸν δρύνει τὸ ἄλγιν τὸ ἄλγιν.
Μετὰ 2-3 κίμας τὸ ἐπὶ χίτη αὐτὸ ἔχει ἕνα καθ' ὡπὴς
καὶ τὸ ἄλγιν εἶναι ἕτοιμον πρὸς χροῖον.

Ὁ γυμνὸς γίνεαι 5-6 δερμάτια καὶ διαθεορτίζη
ταὶ βλάχαις εἰς τὸ ἄλγιν. Γύρω-γύρω διὰ ἄλγιν θύνονται
δερμάτια ὀρθά. Τὸ κατὰ τὸ (ὡρὰ 8-8.30 π.μ.) ὁ γυμνὸς
ἀποσπιδιζή, ταί ζωά (βοδία 3-5) καὶ ἀρχίζη ἔργασίαν
τῷ ἄλγιν.
Ταί ζωά βαδίζουν κυνηγετικῶς διὰ ἄλγιν
καὶ με' τὸ βαρὶ παλινία τῶν δρομαλίζον ταὶ βλάχαις.
καὶ ἀποροποιούν εἰς «ράπες». Ἐν ἄλλοις ἀποροποιεῖται
βοδία, δια' ταί ταί ἀναμύζη ναί βαδίζουν συνεχῶς, ἀντα-

διδαίμενον ὑπὸ ἑτέρου μετὰ θάρσους ὠρισμένῳ χρόνῳ.
 ἢ ἔτσι συμβαίνει μὲν ἐξ ἑλῶ ἀγνωστον ὅτι τὰ ἔσομα
 τῆς οἰκογενείας εἰς περιρροπή.

Ὁ γερῆς ἢ ἑτερον ἄλομον μετὰ ὁρμήναι ἀνὰ
 χεῖρας μαζύα ἀπὸ καὶρὸν εἰς καὶρὸν εἰς τῆς περι-
 ρεσμένης γυναικὸς τοῦ ἀγνωστον τὰ δάχτυλα τοῦ δὲ ἔχον
 παλινθ' ἐρμηνεύει καὶ τὰ ῥέχνη εἰς τὴν περιρροπή
 γυναικὸς καὶ καὶ παλινμύμνη ὑπὸ τῆς γυναικός. ὅταν
 διατὰ τὸ ἄχρον ἡγεῖται, γίνονται τὰ δάχτυλα καὶ

ΑΚΑΛΗΜΙΑ ΤΑ ΔΑΧΤΥΛΑ ΤΩ ΧΑΛΩΝ. ΑΘΗΝΑΝ

ὁ διατείνων χυλίσουρ, (ὅπως ὁχλίων ἡχογράφει)
 χρησιμοποιοῦν μόνον μετὰ δύο βόδια τὰ ὅσῳ γυναι-
 κὸν διατὰ τὸν γυναικὸν. Διατὰ τὸν ὁχλίων δένει
 ὁ γυναικὸς ἀπὸ τὸ μέσον καὶ αἱ δύο ἀπὸ τοῦ ὁχλίων
 προσδένει εἰς τὸν κρῖνον τοῦ χυλίσουρ. Τὰ
 βόδια βαδίζον μετὰ τῆς γυναικὸς τοῦ χυλίσουρ,
 ἐπὶ τοῦ μαδίσματος τοῦ ὁχλίων καὶ δύναιτο ἄλομον
 τῆς οἰκογενείας τοῦ γερῆς, ἀλλὰ καὶ δύναιτο ὅταν
 ἡγεῖται τὴν «δοῖα» τοῦ.

Τὰ εἰλὸς ὁχλίων ἄλομα καὶ δύναιτο ἔξω ἀπὸ

δύο πορὶν.

4. Η ΓΙΧΝΙΣΜΑ

Τὸ μάγμα, εὐριάφεται ἐν τῷ τοῦ ἀγνιστοῦ, ὑψί-
 λην πρὸς τὴν βορρην θέρμαν. ὁ αὐρὸς γίνεται
 ἐπικινῆται με' διώδυνον αὐτὸ δύσκαλ' ὅσον Ἀναλγασ
 καὶ ὀνομάζεται οὕτως «Γαρινέ».

Ἀπὸ αὐτῆς ἀρχίζει τὸ γίχνισμα. Πυχνὸν γὰρ ἢ ὁ
 αἶμα με' ἐπιδάμια ἐξέρχεται. Με' τὰ ἐπιδάμια ἡ
 νύκτον γὰρ τὸ μάγμα καὶ ὁ ^{καρπὸς} αὐρὸς περὶ

ἀπὸ τοῦ αὐρὸς τοῦ αὐρὸς ὅσον τοῦ αὐρὸς ὅσον
 ἀνέμου. Τὰ αἶμα ὅσον καὶ ἐν τῷ παραπορ-
 ραὶ ἀπὸ τοῦ ἀνέμου ἐν τῷ νοτίῳ θέρμαν (τὸ γίχ-
 νισμα γίνεται πᾶσι σχεδὸν με' βορείου ἀνέμου)
 τοῦ ἀγνιστοῦ. Τὰ τοῦ γίχνα παραδύρματα καὶ αὐρ-
 τίσονται ἐξ ἐκταγῆς ἀποδίδειν. Πρὸς ἀποφυγὴν ἡ
 θέρμαν γὰρ αἶμας τοσοῦτον ἐν τῷ νοτίῳ
 θέρμαν τοῦ ἀγνιστοῦ δεινὰ αὐτὸ δαίνον.

Τὸ γίχνισμα συνεχίζεται με' τὸ ἐπιδάμια ἐξέρ-
 χεται ὅσον σχεδὸν τὸ αἶμα. Μετὰ ὅσον ὅσον
 πρὸς ὁ αὐρὸς ἀπὸ τοῦ βορείου, ὅσον μετὰ τὰ

μύνηται, καὶ καταχυμωτίζεται ὁ σαρὸς εἰς ἄλλο
 σωματὶ τοῦ ἀγνιστοῦ. Πέχεται ἐνὶ στήθι καὶ μετέβαι-
 νον. Ἐλερον ἄλερον καὶ στυδύβλατα καὶ οὐφύου τοῦ
 γυμνασίου μετὰ σωματὶ ἐξ ἀμαστωρὶ δάκνον (ἀσπιδίας)
 Πυλινόν, σωματὶ καὶ σωματὶ, καὶ σωματὶ μετὰ τοῦ πρῶ-
 το σωματὶ σωματὶ σωματὶ σωματὶ τοῦ γυμνασίου σαρὸς.

Ὅταν λυγρὸς τοῦ λυγρὸ τοῦ σωματὶ, ὁ γυμνασίου
 σαρὸς μετὰ τοῦ χερὶ τοῦ ἐν τῷ σωματὶ τοῦ σαρὸς τοῦ
 σωματὶ τοῦ σωματὶ καὶ σωματὶ σωματὶ τοῦ σωματὶ.

Αὐτὰ καὶ τὰ σωματὶ τοῦ γυμνασίου, ὁ σωματὶ
 σαρὸς, καὶ ἐξέχεται τοῦ ἀγνιστοῦ. Τοῦ αὐτοῦ σαρὸς καὶ
 τὰ σωματὶ σαρὸς καὶ σωματὶ σωματὶ ἐν τῷ ἀγνιστοῦ.
 Ἡ ἐξοδα αὐτοῦ τοῦ ἀγνιστοῦ σαρὸς καὶ ἐξοδα αὐτοῦ
 ὁ σωματὶ καὶ ἐξοδα σαρὸς σαρὸς.

Μετὰ τὰ σωματὶ σαρὸς σωματὶ σωματὶ τοῦ ἀγνιστοῦ
 καὶ ἐξοδα σαρὸς καὶ σωματὶ τοῦ σωματὶ. Πρῶ-
 το σωματὶ τοῦ σαρὸς. Παρὰ τὰ σωματὶ τοῦ σωματὶ
 σωματὶ τοῦ σαρὸς, ὁ σωματὶ τοῦ σωματὶ καὶ
 σωματὶ σαρὸς. Μετὰ τοῦ σωματὶ, καὶ σωματὶ
 σωματὶ σαρὸς καὶ σωματὶ σωματὶ καὶ σωματὶ σαρὸς

ὅτι ὅτι καὶ τὸ γεωργόν, ὅταν κοσμοδελοῦνται διὰ ἀποδότη-
ν ὅτι, εἶναι, ἢ ἀδυσίοντα μὲν δὲ παρὰ τὴ
δαρία.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ 1) Κατὰ τὴν ὥρα τοῦ λιχνίσματος

πᾶς διερχόμενος εἰσφέρει διερρώτῃ καὶ καθεστρε-
μῶν εἶχον: - « Λίγια μουρούρια », (Ἐνα μουρούρι =

20 σικκός). Δηλαδή εἶχεται ἡ παραγωγή καὶ φθά-
σῃ καὶ 1000 μουρούρια. Ὁ γεωργὸς ἀντιώχεται:

- « Λίγια μαζὰ διὰ ἀφέντα ἑσθῆ ἢ « Λίγια φλου-
ραὶ ὅτι τὸ ἐπὶ τὰς »

2) Κατὰ τὴν μετεμορφήν τῆς ἀδυσίᾳ, ἐπὶ τὸ ὅτι
εἶχοντα ὅσοι καὶ τὸ παραμυθόν. « καλὴ ξόδεψι »,

3) Ἀπὸ τῆς θρωπῆς « φορτωδία », τῆς νέας σοδειᾶς, ἡ νο-
μοκρατὶς δὲ φθιάσῃ εἰς μουρούρι τοῦ ὅσπου ἀρε-
μᾶται διὰ βρώσῃ τῆς μετεμορφῆς καὶ ἀνῆκει ἐπὶ
τὸν πρῶτον πόντῳ δὲ τὸ ἴδιον.

5. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΠΕΛΘΟΥΣΑΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Α' ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΠΟΡΑΝ

- 1) Χρήσις μηχανήματος από τοῦ ἔτους 1925.
- 2) Αντιμεταστάσις ξυλίνου ἀρόφου διὰ σιδερέου ἔτος 1953.

Β' ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΓΕΝΙΣΜΟΝ

- 1) Ἀγνισμός τοῦ ἔτους 1920 καὶ μέχρι τοῦ ἔτους 1935 ἔγερτο διὰ τῆς κατεργασίας τοῦ ξύλου. Κατὰ τὸ ἔτος 1935 ἐκρηκτικοποιήθη διὰ πρᾶτν φορὰν ὁ μηχανισμός.
- 2) Κατὰ τὸ ἔτος 1955 ἐκρηκτικοποιήθη διὰ πρᾶτν φορὰν ἡ ἀγνιστικὴ μηχανή, ἡ δὲ βασὶς εἴκοσι κατεργαστοὶ καὶ ἀγνιστὰς.

6. ΠΥΡΑΙ

Μοῖον κατὰ τὴν φύσιν τῆς ἀναστάσεως ὑπάρχει καὶ ἐξαιρουμένη τὰ ἐξέδρανα ἢ συνδέματα τὰ ἀνάπλωται σπυρά. Εἰς τὴν ἀγνιστικὴν καίεται ἐμπόρεμα τοῦ τοῦδου. Τοῦτο κατεργαστέον ὑπὸ τῆς παιδείας κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς μεγάλῃ παρασκευῇ. Κονταροῦ αὐτοῦ μολύβδου δάδες ἐπελάδι, ἄχινιπύδια, τὰ ὅποια λοποδελοῦ

καταρχήν και χηματίουν να κυνηγηθούν
από τον βόστρον επί του οδοίου δα' αμύγ' ο' τοιού.

Μετά καταβυλάσθουν δια' χονδρού ξύλου ομοίωμα
άνδρώπων, το' οδοίου παρβα' τον' τοιού και' τοποθετή-
σαι επί του οδοίου. Τον' νύστα της Αναστάσεως
και' κατ' αυτήν έραν του έφανευ ο' έρεως δια
πρώτη φοράν το' „Χριστός ανέστη...“, βιδελας έ-
πο' του Πατρίω του' εις το' αμύγας και' καίτοι
ο' τοιού.

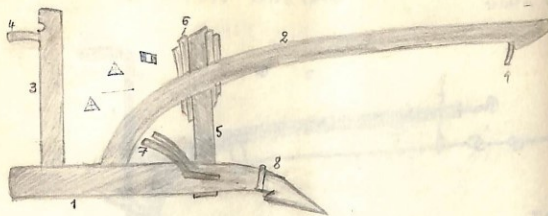
Επίσης μετά την αναστάσιν της Αναστάσεως ο' έ-
πό' άνθρωποι έπιστρέφονται εις τα σπίτια των ανάβον εις
την αυλήν περιμα' αμύγας. Η φωτιά αυτή γέλει
ο' φωνή.

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ : χωρίον Ροχθιά Χανίων

ΠΗΡΟΦΟΡΗΤΗΣ : Έμμανουήλ Ν. Παπαδάκης

γινώσκ' έμν 80 απόστολος 4/αζιά
Διμοχίου, γινώσκ' έμν Ροχθιά

[Κωνσταντ' Παπαδάκης διδάσκαλος. Η συλλογή
αυτή έγέρθη από την 10-30 Μαρτίου 1970.]

Ξύλινο ἄροτρον (ἀλᾶτρι)

- 1 ποδάρη
- 2 σταβάρι
- 3 ὄχηρη
- 4 χερούλη

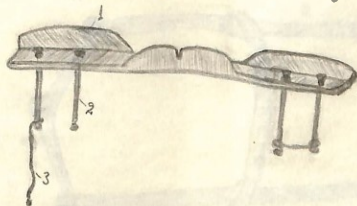
- 5 σπάθη
- 6 σφήνες
- 7 παρούτια
- 8 ὄνι (ὄνι)
- 9 κατὰ

Τὸ ξύλινο ἀλᾶτρι ἐχρησιμοποιεῖτο
πρὸ τοῦ 1320 καὶ μέχρι τοῦ 1953
ὅπου ἀσπῆχθη τὸ σιδερεῖν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

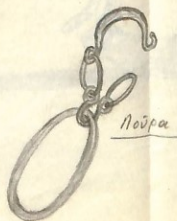
ΑΘΗΝΩΝ

Ξύλινος ζυγός

- 1 ζυγός
- 2 μάγχουρα
- 3 μαγχουρόχοινον

Ὁ ξύλινος ζυγός ἐχρησιμοποιεῖται
εἰς τὸ πρὸ τοῦ 1320, χρησιμεύοντι λαοί
δὲ καὶ σήμερον διὰ τῆς ζωτικῆς
βοδιᾶς.

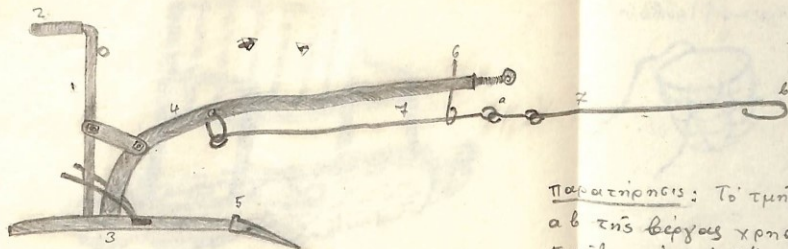

Πούρα

Σιδερένιον ἄροτρον

2

Τὸ σιδερένιον ἄροτρον εἰσῆλθε
μαλακίῃ 1953

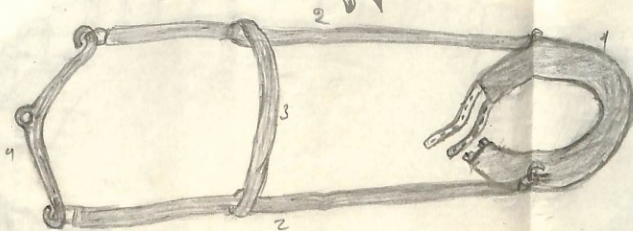
1 ὄχημα	5 ὄνι
2 χιρὸν	6 κατακλιθεῖς
3 ποδαρὶ	7 βέργα
4 σταθῆρι	

Παρατήρησις: Τὸ τμήμα
α β τῆς βέργας χρησιμο-
ποιεῖται μόνον ἐφ' ὅσον ἰσ-
χύονται δύο ἴσως διὰ συ-
λίου συροῦ

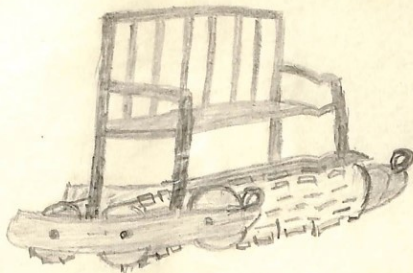

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1 Κουλούρα
2 Πουρναί
3 ἑπανωκέπη
4 τραβηχτό

καλαδίνα (φιμωτρον βοδιῶν)

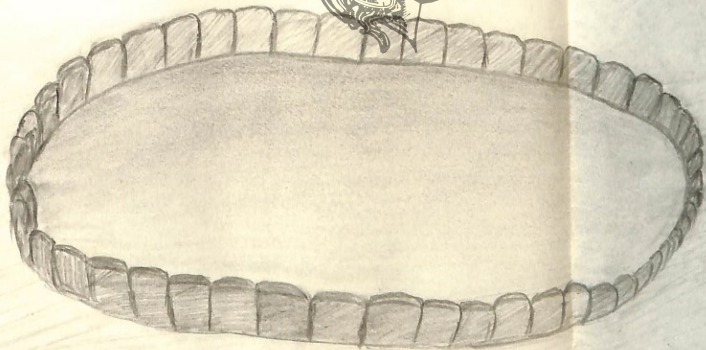

Γωλίσυρος δ' ἄλωνισμὸν Σύρεται ὑπὸ δύο βοδιῶν ἐξυ-
μίνων δια' ξυλίνου θυγού.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἄλῳνι με χωμάτινη πάτα (δάπεδο)